LIETUVOS BANKO TEISĖS IR LICENCIJAVIMO DEPARTAMENTO DIREKTORIUS

SPRENDIMAS DĖL X. X. IR *ERGO INSURANCE SE* GINČO NAGRINĖJIMO

2026-01-14 Nr. 429-13
Vilnius

Lietuvos bankas gavo X. X. (toliau – pareiškėja) kreipimąsi, kuriuo prašoma išnagrinėti tarp pareiškėjos ir *ERGO Insurance SE*, veikiančios Lietuvoje per įsteigtą filialą, (toliau – draudikas) kilusį ginčą.

N u s t a t y t a:

Pareiškėja su draudiku sudarė ERGO gyventojų turto ir asmens civilinės atsakomybės draudimo sutartį (draudimo liudijimo Nr. *(duomenys neskelbtini)*), kuria draudiko parengtų Gyventojų turto draudimo taisyklių Nr. 056[1] pagrindu draudimo variantu „Turtas" buvo apdrausti pareiškėjos turtiniai interesai, susiję su butu, esančiu adresu: *(duomenys neskelbtini)*, (toliau – Turto draudimo sutartis). Draudimo laikotarpis - nuo 2023 m. vasario 9 d. iki 2024 m. vasario 9 d.

2023 m. liepos 7 d. pareiškėja informavo draudiką, kad dėl žemiau esančiame bute atliekamo remonto ir išardytų laikančiųjų sienų atsirado dideli plyšiai sienose, pats namas dėl remonto nusėdo. Gauto pranešimo pagrindu draudikas pradėjo žalos administravimą pagal Turto draudimo sutartį.

2023 m. liepos 14 d. žalų administravimo bendrovės UAB „SMART CLAIMS" atstovas draudiko pavedimu apžiūrėjo pareiškėjos butą ir parengė Turto apžiūros aktą (toliau – Aktas). Akte nurodyta, kad apžiūros metu buvo fiksuoti buto apdailos defektai, sienų ir lubų skilimai, grindų „pasėdimai" ir kiti apgadinimai.

2023 m. rugpjūčio 21 d. pranešimu draudikas informavo pareiškėją priėmęs sprendimą nemokėti draudimo išmokos. Draudikas paaiškino, kad įvykis neatitinka draudimo liudijime nurodytų rizikų, nes kitame bute atliekami remonto darbai nelaikytini trečiųjų asmenų tyčine veikla. Be to, pasak draudiko, nuostoliai, atsiradę dėl vibracijos, normalaus statinių dalių sėdimo ar plėtimosi, pagal Taisykles taip pat neatlyginami.

2023 m. rugsėjo 18 d. paklausimu pareiškėja teiravosi draudiko, koks buvo apskaičiuotas žalos dydis, ir nurodė negavusi jokių žalos dydį pagrindžiančių dokumentų, o 2023 m. spalio 27 d. paklausimu teiravosi, ar, gavus nepriklausomo eksperto išvadą apie padarytą žalą ir atsiuntus ją draudikui, jai bus išmokėti pinigai.

2023 m. lapkričio 6 d. draudikas informavo pareiškėją, kad papildomai kreipėsi į policiją dėl tyčinių veiksmų fakto, gavus atsakymą, bus priimtas sprendimas dėl išmokos mokėjimo. Draudiko darbuotojas taip pat nurodė pareiškėjai, kad ši atsiųstų nepriklausomų ekspertų išvadą (jeigu tokia būtų parengta).

2023 m. lapkričio 7 d. pareiškėja informavo draudiką, kad kreipėsi į policiją, tačiau komisariate jai buvo paaiškinta, kad „tai yra sprendžiami civiliniai procesai, o ne baudžiamieji", pateikusi pareiškimą policijai dėl tyčinių veiksmų, gautų atsakymą, kad „civilinių procesų jie neatlieka". Pareiškėja teiravosi, ar toks policijos atsakymas tiktų ir ar tada draudikas galėtų priimti sprendimą dėl žalos atlyginimo.

2023 m. lapkričio 8 d. draudikas informavo pareiškėją, kad asmuo žalą padaro tyčia, kai siekia padaryti to tipo žalą arba atitinkamai elgiasi žinodamas, kad konkreti žala atsiras ar labai tikėtina, kad atsiras. Draudiko teigimu, administruojant žalą nebuvo nustatyta trečiųjų asmenų tyčinės veikos požymių, todėl pareiškėjai buvo išsiųstas sprendimas, kad įvykis pripažintas

[1] Galiojančių nuo 2022 m. liepos 15 d.

nedraudžiamuoju ir draudimo išmoka nebus mokama. Draudikas nurodė ir tai, kad statinio fasadinės dalies defektai buvo matomi dar 2014–2021 m. darytose *Google Maps* nuotraukose. Be to, pateikė pareiškėjai rekomendacijas dėl galimų kitų žalos atlyginimo būdų.

2024 m. rugsėjo 12 d. pareiškėjos atstovė kreipėsi į draudiką su prašymu ir nurodė, kad pareiškėja taip ir negavo informacijos apie priimtą galutinį sprendimą. Pareiškėjos atstovė prašė draudiko pateikti priimtą sprendimą dėl draudimo išmokos, atlyginančios pareiškėjos butui padarytą žalą, mokėjimo arba nemokėjimo.

2024 m. spalio 11 d. draudikas informavo pareiškėjos atstovę, kad sprendimas nemokėti draudimo išmokos buvo priimtas 2023 m. birželio 13 d., jokių kitų sprendimų nebuvo priimta.

Pareiškėja su draudiko sprendimu nesutiko ir pateikė 2025 m. sausio 6 d. skundą. Pareiškėja nurodė nesutinkanti su draudiko išvada, jog kaimyniniame bute atliekami remonto darbai nelaikomi trečiųjų asmenų tyčiniais veiksmais, išdėstė tokio nesutikimo priežastis, prašė pripažinti, kad žala padaryta dėl tyčinių veiksmų, ir išmokėti draudimo išmoką.

2025 m. sausio 17 d. atsakyme į pareiškėjos skundą draudikas nurodė sprendimo nekeisiąs. Pasak draudiko, administruojant žalą gautų duomenų ir policijos pateiktos informacijos pagrindu nustatytos aplinkybės neatitinka Taisyklėse įtvirtintos trečiųjų asmenų tyčinės veikos rizikos.

Draudiko atsakymas į skundą pareiškėjos taip pat netenkino, todėl ji kreipėsi į Lietuvos banką su prašymu išnagrinėti šalių ginčą ir įpareigoti draudiką išmokėti pareiškėjai draudimo išmoką pagal Turto draudimo sutartį. Pareiškėja iš esmės pakartojo draudikui teiktame skunde nurodytus motyvus ir laikėsi pozicijos, kad buto, kuriame buvo vykdomas remontas, savininkas galėjo ir turėjo žinoti, kad jo vykdomi darbai gali padaryti žalą apdraustam turtui, t. y. žala atsiras arba tikėtina, kad atsiras. Taigi, iš esmės pareiškėja reikalavimą grindė aplinkybe, kad žala jos butui padaryta neteisėtais tyčiniais trečiųjų asmenų veiksmais.

Atsiliepime į pareiškėjos kreipimąsi draudikas nurodė su jame išdėstytais argumentais nesutinkąs ir prašė draudikui keliamą reikalavimą atmesti. Draudikas nurodė, kad, pagal Taisykles, draudikas atlygina nuostolius (moka draudimo išmoką) dėl staigaus ir netikėto apdrausto turto sugadinimo, sunaikinimo arba netekimo, draudimo sutarties galiojimo laikotarpiu dėl trečiųjų asmenų tyčinės veikos, kuri apima vagystę su įsilaužimu (Taisyklių II dalies 4.3.1 papunktis), vandalizmą (Taisyklių II dalies 4.3.2 papunktis), apiplėšimą (Taisyklių II dalies 4.3.3 papunktis) ir apdrausto pastato ar jo dalių sugadinimą, sunaikinimą ar pastato dalių vagystę dėl tyčinės trečiųjų asmenų veikos (Taisyklių II dalies 4.3.4 papunktis). Draudiko teigimu, pareiškėjos butui padaryta žala neatitinka tyčinės trečiųjų asmenų veiklos rizikos, nes dėl remonto padaryta žala nelaikytina padaryta tyčiniais veiksmais.

Draudikas atsiliepime taip pat pakartojo, kad statinio išorinių sienų trūkimai buvo matomi jau 2014–2021 m. darytose nuotraukose ir yra atsiradę dėl ilgalaikio pastato konstrukcijų judėjimo, bei teigė, kad dėl apgadinimų pobūdžio nėra galimybės vienareikšmiškai nustatyti, ar pirmame aukšte vykdyti remonto darbai turėjo įtaką įtrūkimų atsiradimui.

K o n s t a t u o j a m a:

Vadovaujantis Lietuvos banko valdybos 2012 m. sausio 26 d. nutarimu Nr. 03-23 patvirtintų Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių 44 punktu, vartojimo ginčai Lietuvos banke nagrinėjami laikantis rungimosi, ginčų nagrinėjimo operatyvumo, koncentracijos, ekonomiškumo ir bendradarbiavimo principų. Vartotojas ir finansų rinkos dalyvis privalo įrodyti tas aplinkybes, kuriomis remiasi kaip savo reikalavimų arba atsikirtimų pagrindu, išskyrus atvejus, kai remiamasi aplinkybėmis, kurių nereikia įrodinėti. Nagrinėdamas ginčą Lietuvos bankas atlieka ginčo šalių pateiktų įrodymų vertinimą ir jo pagrindu priima sprendimą.

Atsižvelgiant į ginčo šalių pateiktus paaiškinimus ir keliamus reikalavimus matyti, kad šalių ginčas kilo dėl draudiko sprendimo įvykį pripažinti nedraudžiamuoju pagrįstumo. Iš esmės pareiškėja reikalavimą mokėti draudimo išmoką grindžia aplinkybe, kad žala jos butui padaryta neteisėtais tyčiniais trečiųjų asmenų veiksmais.

Siekiant išspręsti tarp šalių kilusį ginčą, būtina įvertinti Taisyklėse įtvirtintas draudžiamųjų įvykių sąlygas bei administruojant žalą nustatytas įvykio aplinkybes ir nustatyti, ar draudikas pagrįstai įvykį pripažino neatitinkančiu Taisyklių II dalies 4.3 papunktyje įtvirtintos trečiųjų asmenų tyčinės veikos rizikos.

Lietuvos Respublikos civilinio kodekso 6.987 straipsnyje nustatyta, kad draudimo sutartimi viena šalis (draudikas) įsipareigoja už sutartyje nustatytą draudimo įmoką (premiją)

sumokėti kitai šaliai (draudėjui) arba trečiajam asmeniui, kurio naudai sudaryta sutartis, įstatyme ar draudimo sutartyje nustatytą draudimo išmoką, apskaičiuotą įstatyme ar draudimo sutartyje nustatyta tvarka, jeigu įvyksta įstatyme ar draudimo sutartyje nustatytas draudžiamasis įvykis.

Civilinio kodekso 6.156 straipsnio 1 dalyje įtvirtintas sutarčių laisvės principas leidžia sutarties šalims laisvai sudaryti sutartis ir savo nuožiūra nustatyti tarpusavio teises bei pareigas, jei tai neprieštarauja įstatymams. Sutarties laisvės principas reiškia civilinių teisinių santykių subjektų teisę laisvai spręsti, sudaryti konkrečią sutartį ar jos nesudaryti, pasirinkti, su kuo sudaryti sutartį, be to, savarankiškai spręsti dėl sutarties turinio (sutarties sąlygų ir jų pakeitimo) bei formos, išskyrus atvejus, kai tam tikras sutarties sąlygas (jų turinį) nustato imperatyviosios teisės normos arba tam tikrų sąlygų reikalauja viešoji tvarka, sąžiningumo, protingumo, teisingumo principai, gera moralė. Teisėtai sudaryta ir galiojanti sutartis jos šalims turi įstatymo galią (Civilinio kodekso 6.189 straipsnio 1 dalis).

Šalių sudaryta Turto draudimo sutartis yra savanoriška, todėl draudikas, vadovaudamasis Civilinio kodekso 6.156 straipsnio 1 dalimi, tokio pobūdžio sutartyse gali savo nuožiūra pasiūlyti sąlygas, susijusias su teikiamos draudimo apsaugos apimtimi. Lietuvos kasacinis teismas savo praktikoje yra ne kartą konstatavęs, kad draudimo sutartimi draudimo objektui suteikiama apsauga nėra absoliuti. Prisiimdamas draudimo riziką draudikas nustato draudimo sutartimi suteikiamos draudimo apsaugos ribas.[2] Draudimo apsaugos apimtį lemia draudimo objektas, draudžiamųjų įvykių, nedraudžiamųjų įvykių sąrašas ir kitos draudimo sutarties sąlygos, nustatančios draudimo sutarties šalių įsipareigojimų turinį, kuris leidžia spręsti apie draudiko prisiimtos draudimo rizikos laipsnį.[3] Draudimo apsauga nustatoma tiek draudiko parengtose draudimo rūšies taisyklėse, tiek draudimo liudijime aptartose individualiosiose sąlygose.[4]

Draudžiamasis įvykis – tai draudimo sutartyje nurodytas atsitikimas, kuriam įvykus draudikas privalo mokėti draudimo išmoką. Teisine prasme draudžiamasis įvykis yra juridinis faktas, t. y. realaus gyvenimo reiškinys, su kuriuo įstatymas sieja teisinius padarinius, konkrečiai – draudiko pareigą išmokėti draudimo išmoką.[5] Įstatyme ir konkrečiose draudimo rūšies taisyklėse nustatytos išimtys, kai draudėjo patirta žala visiškai ar iš dalies nekompensuojama, dėl to draudėjui (naudos gavėjui ar kitam teisę į draudimo išmoką pagal konkrečią draudimo sutartį turinčiam asmeniui) kreipusis dėl draudimo išmokos išmokėjimo, draudikas turi teisę jos visiškai arba iš dalies nemokėti. Tokią teisę draudikas turi nedraudžiamojo įvykio atveju.[6]

Nedraudžiamasis įvykis – draudžiamojo įvykio požymius turintis įvykis, tačiau taip pat atitinkantis įstatyme ar draudimo sutartyje apibrėžtus papildomus požymius, kuriems esant draudikas atleidžiamas nuo prievolės mokėti draudimo išmoką.[7] Nedraudžiamieji įvykiai pašalina draudiko pareigą mokėti draudimo išmoką *ab initio* (lot. nuo pradžių)[8]. Taigi, draudiko prievolės išmokėti draudimo išmoką pagal įstatymuose nustatytą teisinį reglamentavimą ir draudimo sutartį atsiradimas siejamas su draudžiamojo įvykio fakto nustatymu ir nedraudžiamojo įvykio sąlygų nebuvimu (Civilinio kodekso 6.987 straipsnis).

Nagrinėjamu atveju tarp šalių nėra ginčo dėl to, kad Turto draudimo sutartimi pareiškėjos turtiniai interesai, susiję su butu, buvo apdrausti nuo trečiųjų asmenų tyčinės veiklos. Šios ir kitų rizikų, kurioms pasireiškus nutikę turto sugadinimo, sunaikinimo ar praradimo įvykiai laikomi draudžiamaisiais, sąlygos aptariamos Taisyklių II dalies 4 punkte. Tos pačios dalies 4.3 papunktyje įtvirtinta trečiųjų asmenų tyčinės veiklos rizika ir nurodyta, kad ji apima: 1) vagystę su įsilaužimu – neteisėto įsilaužimo į pastatą faktą arba neteisėto įsilaužimo ar patekimo į pilnai tvora aptvertą teritoriją, kur laikomas apdraustas namų turtas, faktą (4.3.1 papunktis); 2) vandalizmą – kai vienu iš Taisyklių II dalies 4.3 papunktyje nurodytų būtų įsilaužiama į pastatą ir sunaikinami ar sugadinami apdrausti daiktai (4.3.2 papunktis); 3) apiplėšimą – kai apdraustas namų turtas atimamas draudėjo arba draudėjo šeimos narių atžvilgiu panaudojus fizinius ar psichologinės prievartos veiksmus (4.3.3 papunktis); 4) apdrausto pastato ar jo dalių sugadinimą, sunaikinimą ar pastato dalių vagystę dėl tyčinės trečiųjų asmenų veikos.

---

[2] Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2012 m. kovo 13 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-91/2012; 2009 m. birželio 15 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-32/2009; 2013 m. balandžio 19 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-215/2013.
[3] Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2007 m. lapkričio 29 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-536/2007.
[4] Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2015 m. gegužės 22 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-283-695/2015 ir kt.
[5] Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2013 m. birželio 26 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-316/2013.
[6] Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2009 m. vasario 9 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-32/2009.
[7] Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2017 m. lapkričio 23 d. nutartis civilinėje byloje Nr. e3K-3-426-684/2017.
[8] Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2016 m. gegužės 18 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-283-695/2016.

Iš byloje pateiktų duomenų apie įvykį nustatyta, kad pareiškėjos reikalavimas yra iš esmės grindžiamas tuo, kad kaimyninio buto, kuriame vykdyti remonto darbai, pareiškėjos teigimu, priklauso bendrovei, užsiimančiai nekilnojamojo turto vystymo ir investicijų į nekilnojamąjį turtą veikla. Pasak pareiškėjos, minėta bendrovė, kaip profesionali rinkos dalyvė, be kita ko, viešai skelbianti, jog vykdo griežtą statybos darbų priežiūrą, kelia aukštus reikalavimus rangovams ir užtikrina, kad būtų laikomasi kokybiškos statybos reikalavimų, turėjo žinoti, kad dėl jos patalpose vykdomų remonto darbų atsiras arba labai tikėtina, kad atsiras, žala pareiškėjos turtui.

Šį argumentą pareiškėja papildomai grindė Lietuvos Aukščiausiojo Teismo[9] išaiškinimu, jog asmuo padaro žalą tyčia, kai siekia padaryti to tipo žalą arba atitinkamai elgiasi žinodamas, kad konkreti žala atsiras arba labai tikėtina, kad atsiras.

Lietuvos banko vertinimu, pareiškėjos pozicija dėl įvykio vertinimo draudžiamuoju pagal Taisyklių nuostatas, reglamentuojančias trečiųjų asmenų tyčinių veikų nulemtus draudžiamuosius įvykius (Taisyklių II dalies 4.3 papunktis), o konkrečiai – pastato ar jo dalių sugadinimą, sunaikinimą ar pastato dalių vagystę dėl tyčinės trečiųjų asmenų veikos (Taisyklių II dalies 4.3.4 papunktis), nėra pagrįsta.[10]

Visų pirma pažymėtina, kad pareiškėjos nurodytas kasacinio teismo išaiškinimas yra pateiktas byloje, kurios aplinkybės iš esmės skiriasi nuo nagrinėjamos ginčo situacijos[11].

Taigi, pirmiau aptartos teisminės bylos *ratio decidendi* (argumentas, kuriuo grindžiamas sprendimas) nesutampa su šio ginčo aplinkybėmis, be to, skiriasi teisinių santykių, dėl kurių kilo ginčas, pobūdis: vienas ginčas kilo iš delikto, kitas – iš paslaugų (draudimo) sutarties. Kasacinio teismo praktikoje ne kartą pažymėta, kad sprendžiant bylas precedento galią turi tik tokie ankstesni teismų sprendimai, kurie buvo sukurti analogiškose bylose, t. y. precedentas taikomas tik tose bylose, kurių faktinės aplinkybės yra tapačios arba labai panašios į tos bylos, kurioje buvo sukurtas precedentas, faktines aplinkybes ir kurioms turi būti taikoma ta pati teisė, kaip toje byloje, kurioje buvo sukurtas precedentas.[12]

Taip pat svarbu pažymėti, kad draudimo apsaugos apimtis ir draudžiamojo įvykio kvalifikavimas pirmiausia nustatomi pagal draudimo taisyklių (sutarties) turinį. Kaip minėta, šalių sutartis yra savanoriška, todėl šalys, nepažeisdamos imperatyviųjų teisės normų, gali laisvai apibrėžti draudžiamuosius ir nedraudžiamuosius įvykius bei jų apibrėžimuose vartojamas sąvokas ir jos neprivalo sutapti su nurodytomis civilinius teisinius santykius ar baudžiamąją atsakomybę reglamentuojančiuose teisės aktuose. Vien tai, kad tam tikra veika civilinės atsakomybės požiūriu galėtų būti vertinama kaip tyčinė, savaime nereiškia, kad toks įvykis patenka į trečiųjų asmenų tyčinės veikos riziką, nes pareiga mokėti draudimo išmoką draudikui kyla tik įvykus draudimo sutarties sąlygas visiškai atitinkančiam įvykiui.

Lietuvos banko nuomone, sistemiškai vertinant šalių sutarčiai taikytinų Taisyklių II dalies 4.3 papunkčio turinį, darytina išvada, kad jame įtvirtinta „trečiųjų asmenų tyčinės veiklos" rizika apima iš esmės vienos rūšies situacijas – tyčinius, į turtą nukreiptus kėsinimosi veiksmus. Šią išvadą patvirtina tai, kad Taisyklių II dalies 4.3.1–4.3.3 papunkčiuose nurodyti įvykiai (vagystė su įsilaužimu, vandalizmas, apiplėšimas) yra akivaizdžiai tyčiniai, neteisėti ir į turto užvaldymą ar sugadinimą tiesiogiai nukreipti veiksmai. Atitinkamai Taisyklių II dalies 4.3.4 papunktyje vartojama formuluotė[13] aiškintina kaip apimanti analogiško pobūdžio, į apdrausto turto sugadinimą ar užvaldymą tiesiogiai nukreiptus tyčinius veiksmus. Kitoks šios nuostatos aiškinimas, manytina, nepagrįstai išplėstų draudiko prisiimtą draudimo riziką.

Nagrinėjamu atveju nebuvo gauta duomenų, leidžiančių daryti išvadą, kad tretieji asmenys – kaimyninio buto savininkas ir (ar) remonto darbus vykdę asmenys – juos vykdė turėdami sąmoningą tikslą ir siekį padaryti žalą pareiškėjos turtui, t. y. tyčia darbus organizavo ir (ar) vykdė taip, kad juos atliekant arba juos atlikus atsirastų sienų, grindų, lubų skilimų ir kitų pažeidimų. Iš draudiko pateiktų 2023 m. rugpjūčio 8 d. ir lapkričio 9 d. Kauno apskrities VPK

---

[9] 2023 m. sausio 12 d. nutartis civilinėje byloje Nr. e3K-3-60-684/2023.

[10] Nagrinėjamu atveju įvykis neatitinka Taisyklių II dalies 4.3.1-4.3.3 papunkčiuose įtvirtintų trečiųjų asmenų tyčinės veikos draudžiamųjų įvykių sąlygų.

[11] Kasacinio teismo nagrinėtoje byloje buvo sprendžiamas civilinis ginčas tarp dviejų ūkininkų dėl deliktinės civilinės atsakomybės taikymo (žalos atlyginimo): ieškovė teigė, kad atsakovė herbicidais nupurškė dalį ieškovės ekologinio lauko dalį, dėl to ieškovei buvo panaikintas dokumentas, leidžiantis užaugintą produkciją parduoti kaip ekologišką, ir ji patyrė materialinę žalą.

[12] Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2017 m. spalio 25 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-362-701/2017.

[13] „Apdrausto pastato ar jo dalių sugadinimą, sunaikinimą ar pastato dalių vagystę dėl tyčinės trečiųjų asmenų veikos".

Nemuno PK raštų matyti, kad nors 2023 m. liepos 5 d. buvo registruotas Y. Y., gyvenančios adresu: *(duomenys neskelbtini)*, pranešimas apie tai, kad dėl kaimynų iš kito buto (Nr. 1) daromo remonto buvo apgadinti pareiškėjos ir kaimynų butai, įtrūko sienos, tačiau pareiškimas policijai nebuvo pateiktas, jokio tyrimo policija neatlieka. Taigi, duomenų apie pareiškėjos kaimynų ar remonto darbus atlikusio subjekto atžvilgiu pradėtą ikiteisminį tyrimą ar administracinę teiseną negauta. Nebuvo gauta ir informacijos apie tai, kad pareiškėjos kaimynai būtų turėję motyvą tyčia gadinti pareiškėjos turtą.

Pažymėtina ir tai, kad, atliekant buto ar kitų patalpų remontą, įprastai siekiama patalpas atnaujinti, pagerinti jų būklę ir funkcionalumą, pašalinti esamus defektus ar nusidėvėjimo požymius, atlikti apdailos, inžinerinių sistemų ar konstrukcinių elementų atnaujinimo darbus. Nors remonto metu gali būti atliekami ir didesnio intensyvumo darbai (pavyzdžiui, gręžimas, ardymas, pertvarų ar kitų konstrukcijų keitimas), galintys sukelti vibracijas ar laikinus nepatogumus aplinkiniams, tačiau tokių darbų tikslas paprastai yra susijęs su remontuojamų patalpų būklės pagerinimu, o ne su tikslu padaryti žalą tretiesiems asmenims.

Dėl pirmiau nurodytų priežasčių, nesant jokių objektyvių trečiųjų asmenų tyčinius veiksmus pagrindžiančių duomenų, konstatuotina, kad draudikas įvykį pagrįstai atsisakė pripažinti draudžiamuoju, nes jis neatitinka Taisyklių II dalies 4.3 papunktyje įtvirtintos trečiųjų asmenų tyčinės veikos rizikos.

Nustačius, kad įvykis neatitinka Taisyklėse įtvirtinto draudžiamojo įvykio, kurį buvus įrodinėja pareiškėja, apibrėžimo ir šalims neįrodinėjant, kad įvykis turėtų būti vertinamas pagal kitas Turto draudimo sutartimi draudiko prisiimtas rizikas, t. y. nustačius, kad įvykis yra nedraudžiamasis, draudiko argumentų, jog namo, kuriame yra apdraustas butas, išorinių konstrukcijų trūkimai buvo matomi dar 2014–2021 m. darytose nuotraukose ir yra atsiradę dėl ilgalaikio pastato konstrukcijų judėjimo[14], vertinimas neturi teisinės reikšmės ir sprendime nebėra atliekamas.

Vis dėlto, nors Lietuvos banko vertinimu, trečiųjų asmenų civilinė atsakomybė už bet kokią pareiškėjos žalą plačiąja prasme nėra šalių sudarytos Turto draudimo sutarties objektas, tyčinių veiksmų nebuvimas nepaneigia pareiškėjos teisės įrodinėti galimai žalą sukėlusių trečiųjų asmenų civilinės atsakomybės sąlygų buvimo, reikalaujant žalos atlyginimo tiesiogiai iš galimai ją padariusių asmenų ar jų civilinės atsakomybės draudikų.

Atsižvelgiant į nustatytas aplinkybes, draudiko sprendimas įvykį pripažinti neatitinkančiu Taisyklių II dalies 3.4 papunktyje nustatytų draudžiamųjų įvykių sąlygų laikytinas pagrįstu. Dėl šios priežasties pareiškėjos reikalavimas mokėti draudimo išmoką, atlyginančią galimai trečiųjų asmenų tyčiniais veiksmai padarytą žalą, laikytinas nepagrįstu ir todėl yra atmestinas.

Remdamasis tuo, kas išdėstyta, ir vadovaudamasis Lietuvos Respublikos vartotojų teisių apsaugos įstatymo 27 straipsnio 1 dalies 3 punktu, Lietuvos banko valdybos 2012 m. sausio 26 d. nutarimo Nr. 03-23 „Dėl Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių patvirtinimo“ 2 punktu ir šiuo nutarimu patvirtintų Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių 59.3 papunkčiu, n u s p r e n d ž i u:

Atmesti pareiškėjos X. X. reikalavimą.

Lietuvos banko sprendimas dėl ginčo esmės yra rekomendacinio pobūdžio ir teismui neskundžiamas. Vartotojui ir finansų rinkos dalyviui išlieka teisė dėl tapataus ginčo dalyko kreiptis į teismą įstatymų nustatyta tvarka. Kreipimasis į teismą po Lietuvos banko sprendimo dėl ginčo esmės priėmimo nelaikomas šio sprendimo apskundimu. Ginčo šalys turi pareigą pranešti Lietuvos bankui, jeigu viena iš ginčo šalių pareiškia ieškinį bendrosios kompetencijos teismui prašydama nagrinėti tapatų ginčą iš esmės.

Direktorius Arūnas Raišutis

[14] Šie duomenys grindžiami UAB „SMART CLAIMS“ 2023 m. rugpjūčio 2 d. parengtu Nuostoliu priežasties nekilnojamajam turtui vertinimu.